

Таким чином, у Стратегії розвитку Луганської області до 2020 року немає шансів бути реалізованою без кардинальних змін в інвестиційній політиці області.

Перелік посилань:

1. *Більше 30 міжнародних організацій надають допомогу Луганщині [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://loga.gov.ua/oda/press/news/bilshe_30_mizhnarodnih_organizacij_nadayut_dopomogu_luganshchini. – Назва з екрану.*
2. *Список проектів // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України – офіційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://operaid.gov.ua/uk/projects>. – Назва з екрану.*
3. *Аналіз соціально-економічного розвитку регіонів за січень-грудень 2017 р.// Міністерство регіонального розвитку – офіційна сторінка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/decentralization/presentation/rejtingova-otsinka-za-sichen-gruden-2017-roku/> – Назва з екрану.*
4. *За два последних года в Украине открыли 56 новых заводов. Карта предприятий // ТСН – офіційна сторінка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.tsn.ua/groshi/za-dva-poslednih-goda-v-ukraine-otkryli-56-novyh-zavodov-karta-predpriyatij-806085.html> – Назва з екрану.*
5. *Свободные экономические зоны – базис восстановления инвестиционного потенциала и экономики Украины [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vybor.ua/article/economika/svobodnye-ekonomicheskie-zony-bazis-vosstanovleniya-investitsionnogo-potenciala-i-ekonomiki-ukrainy.html>. – Назва з екрану.*

МІЖНАРОДНЕ НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА СВІТУ

Л.С. Хмара, здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: М.І. Назаров, канд. екон. наук, доцент
Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь*

Сучасний етап розвитку світової економіки підсилює взаємодію і взаємозалежність усіх країн світу. Посилення інтернаціоналізації науково-технологічної сфери, що є наслідком глобального розвитку науково-технічного прогресу впливає на загострення міжнародної конкуренції і підштовхує до пошуку нових ефективних форм співпраці в усіх сферах, і в першу чергу в сфері науково-технічного співробітництва.

Економіка передових країн вже давно стала трансформуватися в економіку знань, одним з основних елементів якої є наука. Водночас ускладнення і подорожчання досліджень і розробок, зниження тривалості життєвих циклів наукомістких товарів, необхідність комплексного використання різних технологій для вирішення нових суспільно-економічних завдань призводить до інтернаціоналізації науки, спонукає навіть найбагатші країни до кооперації в науково-технічній сфері [2, с. 204].

Міжнародне науково-технічне співробітництво займає важливе місце не лише у розвитку науки та техніки, а й в економіці країн, що беруть в ньому участь. Для вирішення комплексу завдань побудови сучасних суспільних відносин, переходу до економічного зростання за допомогою науки та інновацій, особливого значення Україна має надавати зміцненню міжнародного науково-технічного співробітництва. Це дасть можливість розширити можливості для використання вітчизняного наукового потенціалу, забезпечити основу для інтенсифікації економіки, підвищення конкурентоспроможності та ефективності впровадження інновацій, підвищення якості української науки та вищої освіти, мобільності наукових кадрів, викладачів та студентів.

Головною метою даної співпраці є зростання конкурентоспроможності вітчизняної економіки, збільшення ефективності застосування наукових розробок та впровадження інновацій.

Міжнародне науково-технічне співробітництво підрозділяється на такі рівні [1]:

– високий рівень. Примітний тим, що співпраця відбувається на паритетних принципах, в даному випадку науковий і технічний розвиток держав можна порівняти;

– низький рівень. Полягає в тому, що набагато більш розвинена країна впроваджує свої досягнення в інтелектуальну власність для того, щоб популяризувати якусь технологію в інших державах.

Існує два принципи економічної оцінки ефективності міжнародного науково-технічного співробітництва: на мікро- та макрорівні. На мікрорівні розглядається збільшення рівня позитивного ефекту від співпраці. Макрорівень, в свою чергу, передбачає задоволення потреб суспільства в товарах оптико-електронної промисловості [1].

На сучасному етапі вітчизняна наука залишається слабко фінансованою та відірваною від виробництва, і єдиним виходом для України є підтримка та розвиток найтісніших міжнародних зв'язків в науково-технічному та освітньому співробітництві з провідними країнами світу.

На державну політику України у сфері наукового та науково-технічного співробітництва з країнами СНД та ЄС впливають сучасні геоекономічні та геополітичні процеси. Йдеться про глобалі-

зацію та інтернаціоналізацію світової економіки, широке використання інформаційних технологій, формування «економіки знань» (інформаційної економіки), інтернаціоналізацію наукових досліджень

Основними стратегічними траєкторіями розвитку міжнародного співробітництва України, ЄС та інших розвинутих країн в науково-інноваційній сфері є такі напрямки [2, с. 210-211]:

- формування інституційної основи для розвитку міжнародного співробітництва, що включає в себе створення офіційних структур, а також удосконалення правового поля для розвитку програмних заходів, закріплення правил комерціалізації та трансферу інновацій;

- створення спільної наукової бази в перспективних секторах інноваційної економіки: біотехнології, космічна промисловість, транспорт, альтернативна енергетика, інформаційні технології, нові матеріали тощо;

- розвиток форм співробітництва у сфері науки і освіти за наступними напрямками: на основі існуючих запитів ринку і замовлень розробка і реалізація спільних науково-дослідних проектів, створення спільних лабораторій та наукових осередків; на основі сучасних інформаційних технологій формування віртуальних кластерів у формі науково-інноваційних мереж, що забезпечують тісне співробітництво і взаємодію вчених у різних сферах науки; зміцнення обміну між науковими організаціями; на основі створення спеціальних програм стажування для молодих вчених;

- організація спільних підприємств у науково-інноваційній сфері та активізація процесу створення малих і середніх інноваційних компаній, здатних швидко реагувати на запити ринку і втілювати прикладні дослідження.

Передумовою розвитку та ефективного використання науково-технічної сфери у міжнародному співробітництві можуть слугувати розробки науково-технічних прогнозів, співробітництво у сфері підготовки кадрів, патентування, ліцензування тощо. При цьому держава повинна визначати пріоритетні галузі для розвитку, сприяти їхньому вдосконаленню та фінансуванню, що безпосередньо ґрунтується на принципах вигоди, недопущення дискримінації та рівності сторін.

Цілком очевидно, що підсумком кризових явищ, що відбувалися в країні впродовж останніх років, стало явне ослаблення позицій вітчизняної науки. У той же час нові процеси, пов'язані із загальними глобальними змінами – інтеграцією, інтернаціоналізацією, рухом людських і фінансових ресурсів, можуть сприяти відродженню в Україні якісно нової науки. Серйозною перешкодою на цьому шляху залишаються великі пласти застарілих інституційних та організаційних структур і механізмів, домінуюча радянська ментальність в управлінні цією сферою діяльності, тому реформування науки та освіти має дати потужний поштовх розвитку фундаментальних та прикладних досліджень [2].

Поступальному розвитку інноваційної діяльності в Україні та її міжнародного науково-технічного співробітництва відповідають такі організаційні форми, як «інкубатори», технополіси та технопарки.

Сьогодні, в умовах недостатніх фінансових ресурсів, які знаходяться в розпорядженні держави, одним з основних завдань стає їх концентрація на ключових перспективних напрямках. В основі науково-інноваційної політики, спрямованої на скорочення технологічного відставання і забезпечення провідних позицій, повинен лежати обмежений перелік стратегічних пріоритетів. Важливим завданням для України є визначення своєї конкурентної переваги в порівнянні з іншими країнами. Вітчизняна наука ще володіє досить потужним потенціалом, здатним забезпечити інтеграцію України у світову інноваційну систему, зробити співпрацю з партнерами взаємовигідною [2, с. 206].

Отже, Україна покращить свій економічний стан і стане процвітаючою країною лише тоді, коли вона «усвідомить» свої дії та можливості у використанні території та ресурсів, якими володіє.

Перспективним, економічно доцільним та обнадійливим напрямком міжнародного науково-технічного співробітництва України є на сьогодні поглиблення співпраці з іншими державами у галузі освіти, розвиток міждержавних академічних контактів через встановлення прямих, безпосередніх зв'язків як між навчальними закладами, так і представниками української та закордонної вищої школи. Подібна форма співробітництва покликана забезпечити підготовку висококваліфікованих спеціалістів-професіоналів нової генерації, а також здійснювати обмін знаннями та досвідом.

Проте це неможливо зробити ефективно без тісної економічної і технологічної співпраці з розвинутими країнами. Тому насамперед ціллю України повинна бути інтенсифікація міжнародної науково-технічної співпраці, що дозволить у першу чергу модернізувати вітчизняне виробництво, а також забезпечить конкурентоспроможність основних галузей промисловості.

Перелік посилань:

1. Горін Н.О. Міжнародне науково-технічне співробітництво як чинник модернізації економіки / Н.О. Горін // *Наукові записки*. – 2012. – №3(40). – С. 30-35.

2. Лозовий В.С. Сучасні тенденції у науково-технічній сфері і міжнародні інтеграційні пріоритети національної науково-технічної стратегії України / В.С. Лозовий // *Освіта, наука і культура на Поділлі*. – 2015. – Т. 22. – С. 204-215.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

І.О. Чорна, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: М.І. Назаров, канд. екон. наук, доцент

Університет державної фіскальної служби, м. Ірпінь

Посилення міжнародної конкуренції змушує кожну країну еволюціонувати в економічному, науково-технологічному напрямках, адже в умовах глобалізації забезпечення господарських процесів неможливе без використання нововведень. Однією з передумов стабільного і прискореного науково-технічного розвитку є диверсифіковані міжнародні відносини. Для України, у зв'язку з нагальною потребою модернізації економіки країни, яка не може бути здійснена без науково-технологічної складової, активна міжнародна науково-технічна співпраця набуває особливої актуальності.

Сьогодні, характер міжнародних науково-технічних зв'язків залежить, здебільшого, від кон'юнктурних умов та рівня інфраструктури та являють собою партнерство, спільне генерування нових знань та обмін інформацією. Сутність цих відносин характеризується такими складовими як міжнародне наукове і науково-технічне співробітництво, міжнародний науково-технічний обмін та міжнародний трансферт технологій [1].

Зазвичай, міжнародне науково-технічне співробітництво носить некомерційний характер, тобто фінансується за кошти державного бюджету. У розвинених країнах, грошові кошти виділяються для передових галузей економіки, що є векторами їхнього розвитку: комп'ютерні технології, розробка біоматеріалів та альтернативних джерел енергії.

Складовою даних відносин є технологічна допомога (технічне сприяння), яка надається країнам, що відстають у науково-технічному розвитку та здійснюється у різних формах, основними з яких стають різноманітні гранти, співфінансування технічного сприяння і лізинг[1].

Окремо виділяють і трансферт технологій, що згідно з ООН виступає рухом науково-технічних досягнень – конструкторських рішень, систематизованих знань для випуску відповідної продукції, передачі технічних засобів за допомогою патентів і ліцензій, передача ноу-хау.

Для України, науково-технічне співробітництво також являється складовою всього комплексу міжнародних економічних відносин [2]. На жаль, недостатність фінансових ресурсів не дозволяє втілити ідею створення національного центру міжнародного науково-технічного співробітництва за аналогією з європейськими IRC (Innovation Relay Center), метою якого є реалізація інноваційних пропозицій та спільна науково-технічна діяльність. Мережа таких центрів суттєво активізувало б науково-технологічну співпрацю.

В 2015 році Україна стала асоційованим членом Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020». Це найбільша Рамкова програма Європейського Союзу з фінансування науки та інновацій із загальним бюджетом близько 80 мільярдів євро, розрахована на 2014 – 2020 роки. Починаючи з 2014 року і дотепер, 1190 українських установ та організацій підготували та подали на розгляд 915 проектних пропозицій. Загальна вартість проектів, у яких беруть участь 117 українських організацій – 465851011 євро [3].

Отже, сучасні міжнародні науково-технічні зв'язки є новим загально цивілізаційним рівнем партнерства, яке охоплює спільну генерацію, обмін і використання нових знань і технологій. Для України, інвестиції у розвиток науково-дослідних новинок вже виступають необхідною умовою для стимулювання виробництва та підтримки конкурентоспроможності.

Перелік посилань:

1. Білозубенко В.С. Складові міжнародних науково-технічних зв'язків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://constituents-of-international-scientific-and-technical-communications.pdf>

2. Гацутіна О.Е. Актуальні проблеми інтеграції науково-технічної сфери України у світовий та європейський науково-технічний простір[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2013-4/doc/5/05.pdf>

3. Горизонт 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/gorizont-2020>